

Sport en Bewegen in Den Bosch op hoog niveau!

Interview met Peter Kool

Tijdens de Thomas Oriëntatiedag in Eindhoven had ik een gesprek met Peter Kool, teamleider van 'S-PORT KIDS in 's-Hertogenbosch. Het team bestaat uit 18 vakleerkrachten met ALO-achtergrond. Op 23 scholen zijn ze actief, en met de opkomst van kindcentra, krijgen steeds meer jonge kinderen te maken met beweegprogramma's. We willen graag weten hoe ze het voor elkaar krijgen, daar in Brabant.

DOOR HANS DIJKHOFF

We spreken elkaar op een bankje achter de klimhal van Fontys Sporthogeschool. In het 45 minuten durende gesprek komen veel onderwerpen aan bod. Dit verhaal is een beknopte doorsnede en laat zien hoe belangrijk samenwerken is.

Wat is 'S-PORT KIDS en hoe is het georganiseerd?

"Het team is ontstaan uit de vraag om het niveau van bewegingsonderwijs te verhogen en daarnaast invulling te geven aan de BOS-impuls en later de regeling combinatiefuncties.

We hebben een methode ontworpen die ook door bevoegde Pabo'ers kan worden gebruikt

We zijn begonnen in de aandachtswijken en inmiddels geven we daar op alle 15 basisscholen les. De extra activiteiten, tijdens en na schooltijd maken het verschil.

Aangezien goed bewegingsonderwijs voor iedere school interessant is, willen we ons zeker niet beperken tot die wijken, maar ook andere scholen stimuleren om het bewegingsonderwijs te verbeteren bij voorkeur door een vakleerkracht aan te stellen. Enerzijds om de lessen zelf te geven, maar ook om door middel van team-teaching andere leerkrachten meer handvaten te geven. We hebben een methode ontworpen die ook door bevoegde Pabo'ers kan worden gebruikt. Die groep valt uiteen in tweeën: zij die voor 2004 zijn afgestudeerd met

een aantekening J en de groep die de aanvullende leergang vakbekwaam bewegingsonderwijs heeft gevolgd. Ook de ALO-afgestudeerden zijn blij met de op basis van 'Bewegen Samen Regelen' door ons ontwikkelde methode waarbinnen kinderen op hun eigen niveau kunnen bewegen."

Gebruikmaken van digitale mogelijkheden

Op basis van 'Bewegen Samen Regelen' zijn door de vakleerkrachten lessen voor groepen 1 t/m 8 ontwikkeld; voor kleuters en om sport aan bod te laten komen in de reguliere gymles. Die worden ook door collega's getoetst en waar nodig aangepast. Als ze voldoen, worden ze in de gemeentelijke- of vaksectieomgeving geplaatst, die voor alle scholen toegankelijk is. Zo kan iedere school daarvan profiteren. Iedere school heeft daarnaast de lessen, gebundeld in een map, gekregen.

De Pabo in 's-Hertogenbosch werkt sinds dit jaar ook met 'Bewegen Samen Regelen' en heeft de beschikking over de methode die wij hebben ontwikkeld voor hun leergang vakbekwaam bewegingsonderwijs. Inmiddels zijn er op 32 scholen vakleerkrachten (aantal vervijfvoudigd in tien jaar!), op scholen van iedere signatuur. Uiteindelijk zien we graag op alle 52 scholen voor primair onderwijs in 's-Hertogenbosch een vakleerkracht bewegingsonderwijs.

Samenwerken met partners

Vanuit de Sportvisie van de Gemeente 's-Hertogenbosch richten we ons op bewegen en willen we graag gebruik maken van de "kracht van de stad". 'S-PORT KIDS werkt samen met een

▲ Een deel van het team met Peter Kool (achterste rij in het midden) foto archief Den Bosch

groot aantal partners, van gezondheid tot welzijn en van school tot sportvereniging en waar mogelijk worden initiatieven ondersteund.

Wat voorbeelden:

- In het voorschoolse traject bij 'Pukkiesport' laten we de kinderen (2-3 jarigen) met hun ouder(s) samen spelen om enerzijds de peuters meer te laten spelen en bewegen, maar ook om ouders te laten beleven hoe leuk en goed het is om met jouw kind te spelen! Ouders van peuters zijn nog heel erg betrokken bij hun kinderen en daar willen we graag gebruik van maken. We werken samen de peuterspeelzaal.
- Aansluitend is kaboutersport ontwikkeld. Dit is beweegaanbod voor 4-5 jarigen (kleuters). Spelenderwijs kennismaken met diverse sport- en beweegvormen staat hier centraal. Daarnaast komen ook balsporten aan bod. Sportaanbieders met beweegaanbod voor het jonge kind worden nauw betrokken.
- Na schooltijd zetten de vakleerkrachten 'hun andere pet op' en zijn ze combinatiefunctionaris (in sommige gemeenten buursport-coach). Ze werken daarbij soms samen met sportverenigingen maar ook met de welzijnsorganisatie.

Zo is er bijvoorbeeld een groep jongens uit de bovenbouw, die ongewenst gedrag vertonen. Er is vorig jaar in twee plaatsen een Off-Side project (voetbal) gestart in samenwerking met Divers welzijnsonderneming, waarbij 'S-PORT KIDS zich grotendeels richt op het bewegen en het kinderwerk meer is gefocust op het mentale aspect. Tijdens de activiteit wordt er gespeeld en omgegaan met de situaties die ontstaan. De kinderen vinden het over het algemeen erg leuk en doen hun best om zich aan de afspraken te houden. Goed gedrag wordt beloond en dat werkt erg aanstekelijk. Als dat niet lukt, wordt daar over gesproken. Het netwerk rondom de kinderen, zoals bijvoorbeeld de school, wordt meegenomen in de communicatie. Het

Peter Kool is Teamleider Sport en Bewegen KIDS, afdeling Sport en Recreatie van gemeente 's-Hertogenbosch

Contact

p.kool@s-hertogenbosch.nl

gedrag is inmiddels verbeterd. Na de basisschool kunnen ze verder in het project Doelbewust, een project dat ook op die manier is opgezet en waar 'S-PORT KIDS en het jongerenwerk van Divers al jaren in samenwerken en dat een aantal jaren geleden de Hein Roethofprijs van het Ministerie van Justitie heeft mogen ontvangen.

Daarnaast zijn nog veel meer wijk- en stedelijke activiteiten. Een greep: Plein actief, wijktoernooien (ook tijdens schooltijd), schoolverlatersdagen, schoolsportolympiades, Sjors sportief. De toernooien zijn in de meeste gevallen de afsluiting van een reeks lessen tijdens schooltijd en activiteiten na schooltijd en in samenwerking met sportverenigingen (voorbeeld judo, tafeltennis, basketbal enz.

In Den Bosch zijn zeven Brede Bossche Scholen. Dat zijn locaties waarin naast de school ook o.a. de GGD, welzijnswerk, maatschappelijk werk, bibliotheek enz. samenwerken en soms ook gehuisvest zijn. Veel instanties die in meer of mindere mate met elkaar samenwerken waar mogelijk. Wat bij ons uniek is, is dat wij die samenwerking proberen te vertalen naar andere wijken waar geen brede scholen zijn."

Gymplus

Gymplus is een leuke beweegactiviteit voor kinderen die moeite hebben met bepaalde onderdelen in de gymlessen. Dit zorgt vaak voor frustratie en onzekerheid waardoor kinderen minder plezier in bewegen krijgen. Het doel van Gymplus is om juist deze kinderen extra hulp en aandacht te geven, zodat ze beter mee kunnen tijdens de reguliere gymlessen en zo meer zelfvertrouwen opbouwen en met meer plezier bewegen. Tijdens Gymplus werken we met kleine groepen aan onderdelen waar de kinderen moeite mee hebben. Dit kan naar aanleiding zijn van een bepaald beweegthema, maar ook vooruitlopend op een gymles. Daarnaast worden er veel leuke spellen gedaan, om het plezier in bewegen te vergroten. Gedurende een lessencyclus is een kinderfysiotherapeut nauw betrokken en bezoekt een of (indien nodig) twee keer Gymplus.. Als dat zo is, is een eventuele doorverwijzing snel geregeld.

Sport, bewegen en gezondheid

Naast het stimuleren van kwalitatief goede bewegingslessen heeft 'S-PORT KIDS ook ingezet op het thema gezondheid. In nauwe samenwerking met collega Monique Mallens is dit de tweede pijler waarop team Kids insteekt. Bewust worden van het belang van een gezonde leefstijl staat hierbij centraal. In nauwe samenwerking met de GGD Hart van Brabant wordt ingezet met de Gezonde

Jeugd Sport Fonds

We hebben ook een signaalfunctie. Als we constateren dat kinderen vanwege de financiële situatie van hun ouders niet kunnen sporten dan schakelen we het Jeugd Sport Fonds in. Op die manier hebben we in de loop der jaren zo'n 7000 kinderen op de clubs aan het sporten gekregen. Leuke bijkomstigheid: een deel van de financiering wordt geregeld door een deel van de opbrengst van de Vestingloop (een recreatieloop in Den Bosch) daarvoor te bestemmen.

Schoolmethodiek. Alle basisscholen waar team Kids werkt, zijn al Gezonde School. Eén keer per jaar wordt een gezondheidsweek (periode) georganiseerd waarbij sport, bewegen en het belang van een gezonde leefstijl voor kinderen, ouders en leerkrachten centraal staat. Onder de gezamenlijke vlag 'Samen Gezond' trekken de partners GGD Hart voor Brabant, Welzijnsorganisatie Divers en 'S-PORT KIDS samen op. Centraal staan drie thema's: water drinken stimuleren, gezonde tussendoortjes (groente en fruit eten) en bewegen (= vooral erg leuk om te doen).

Door zelf als vakleerkracht, combinatiefunctionaris, het goede voorbeeld uit te dragen, worden leerkrachten, ouders en overige partners ook enthousiast.

Het netwerk rondom school, kind en ouders wordt goed in beeld gebracht waarbij via de zorgketen ingezet wordt op de individuele behoefte van het kind. Denk hierbij aan interventies als LEFF en beweegmaatjes.

De kracht van de gezonde leefstijl is breed afgestemd met partners. Samenwerking wordt ook gezocht met de doelgroep 0 – 4 jarigen, zoals consultatiebureaus, kinderopvang en na de basisschool periode wordt dezelfde lijn voortgezet bij het Voortgezet Onderwijs.

Overige voorbeelden van het stimuleren van een gezonde leefstijl bij basisscholen zijn: Daily Mile, traktatiebeleid op school, Les je Dorst (water drinken op school), Fit Challenge voor leerkrachten, fruit eten bij beweegactiviteiten, smaaklessen, enz.

Passend onderwijs

"Er worden steeds meer leerlingen die voorheen naar het speciaal onderwijs gingen, geplaatst op reguliere scholen. Team Kids heeft zelf aangegeven dat het daar aandacht aan wilde geven en daarom is een samenwerking gezocht met mensen uit het speciaal onderwijs, die een studiemiddag hebben verzorgd. We hebben vier studiemiddagen per jaar met ons team. Andere studiedagen worden soms in samenwerking met Fontys Sporthogeschool verzorgd. Die informatie-uitwisseling werkt goed. Door interventie en collegiale consultatie blijf je scherp!"

Win-win door gezamenlijke financiering

"De lessen die vakleerkrachten geven, worden volledig betaald door de scholen. Op vijftien scholen zijn ze opgeplust tot combinatiefunctionaris. Dan ziet de financiering er ongeveer zo uit: school (bestuur) 40%, de gemeente 20% en het rijk 40%. Zo krijgt iedereen meer dan waarvoor hij betaalt en dat is een stabiele constructie gebleken. Met de schoolbesturen is er een overeenkomst dat vanuit goed werkgeverschap en samenwerking er continuïteit in de school is voor wat betreft de positie van een vakleerkracht is. Op dit moment zijn er nog 19 scholen zonder vakleerkracht. Deze scholen wil de gemeente ook graag helpen om een vakleerkracht te realiseren. In 's-Hertogenbosch vallen de Combinatiefunctionarissen onder de CAO Sport, die hebben we wat hebben aangepast en zo vergelijkbaar te maken met de CAO van het onderwijs."

Ambitie: derde beweegmoment

"We proberen een derde uur gym van de grond te krijgen. Dat kan niet in de zalen omdat we domweg die ruimte niet hebben, dus zoeken we naar alternatieve mogelijkheden. Het zou bijvoorbeeld wel kunnen op de trapveldjes

Het enthousiasme van de schoolbesturen was groot en een mooie basis om dat binnen het onderwijs te brengen

(vaak kunstgras) en schoolpleinen. Daarvoor ontwikkelen we een lessenreeks ook weer in die prachtige digitale omgeving van Bewegen Samen Regelen. De activiteiten borduren voort op wat in de zaal is gedaan of gaan er verder op in of zijn nieuw. Het enthousiasme van de schoolbesturen was groot en een mooie basis om dat binnen het onderwijs te brengen. Daar moet je ook materialen voor hebben of ontwikkelen. Daarover heb ik contact met een toestellenfabrikant. Ook een voorbeeld van hoe we samenwerken met andere partijen." Inmiddels is er op één school een derde beweegmoment gerealiseerd!

Kool is enthousiast: over zijn team; over wat ze doen; over de plannen die er zijn. Dat is mooi omdat het hele verhaal gesteund wordt door alle betrokken partijen. Juist omdat er breed draagvlak is, is er veel mogelijk. Daarin is Den Bosch een voorbeeld voor andere gemeenten.

